

**תלמוד בבלי מסכת שבת דף קמ עמוד א**

משנה. אין שורין את החילתית בפושרין, אבל נותן לתוך החומץ. ואין שולין את הכרשנין, ולא שפין אותן, אבל נותן לתוך הכברה או לתוך הכלכלה. אין כוברין את התבן בכברה ולא יתננו על גבי מקום גבוה בשביל שירד המוץ, אבל נוטל הוא בכברה ונותן לתוך האיבוס.

גמרא. איבעיא להו: שרה מאי? תרגמא רב אדא נרשאה קמיה דרב יוסף: שרה - חייב חטאת. אמר ליה אביי: אלא מעתה שרה אומצא במיא, הכי נמי דמיחייב? אלא אמר אביי: מדרבנן, שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול. בעא מיניה רבי יוחנן מרבי ינאי: מהו לשרות את החלתית בצונן? אמר ליה? אסור. - והא אנן תנן: אין שורין את החלתית בפושרין הא בצונן - מותר! - אמר ליה: אם כן, מה בין לי ולך? מתניתין יחידאה היא, דתניא: אין שורין את החלתית לא בחמין ולא בצונן, רבי יוסי אומר: בחמין - אסור, בצונן - מותר. למאי עבדי ליה - ליוקרא דליבא. רב אחא בר יוסף חש ביוקרא דליבא, אתא לקמיה דמר עוקבא. אמר ליה: זיל שתי תלתא תיקלי חילתתא בתלתא יומי. אזל אישתי חמשא בשבת, ומעלי שבת. לצפרא אזל שאל בי מדרשא, אמרו ליה: תנא דבי רב אדא, ואמרי לה - תנא דבי מר בר רב אדא: שותה אדם קב או קביים - ואינו חושש. אמר להו: לשתות - לא קמיבעיא לי, כי קא מיבעיא לי - לשרות, מאי? אמר להו רב חייא בר אבין: בדידי הוה עובדא, ואתאי שאילתיה לרב אדא בר אהבה, ולא הוה בידיה. אתאי שאילתיה לרב הונא, ואמר: הכי קאמר רב שורה בצונן ומניח בחמה. כמאן דשרי? - אפילו למאן דאסר, הני מילי - היכא דלא אישתי כלל, אבל הכא כיון דאישתי חמשא ומעלי שבתא, אי לא שתי בשבת - מיסתכן.

**חידושי הר"ן מסכת שבת דף קמ עמוד א**

גמרא ליוקרא דליבא. כלומר לכאב הלב ואף על גב דלשתיי' קא בעי לי' וכל האוכלין אוכל אדם לרפואה התם הוא דלא מינכר אבל שריותו במים פושרין ניכר לכל דמשום רפואה קא עביד וגזרה משום שחיקת סממנין.  
אי לא שתי בשבת מסתכן, וא"ת למה לי שורה בצונן ומניחה בחמה בפושרין גופייהו לישתרי כיון דמסתכן, וי"ל דאין הכי נמי אבל כיון דסגי לי' בחמה לא שרי פושרין דכמה דאפשר לשנויי משנינן, ומיהו טעמא משום דמסתכן הוא הא אינו מסתכן לא שרי' שריי' אף על גב דבשריי' גופה ליכא אלא איסורא דרבנן דשלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול, ואף על גב דהתם בכתובות פרק אף על פי גבי גונח יונק חלב כדרכו שרי' איסורא דרבנן אפי' ליכא סכנה משום צערא גרידא, י"מ דהא יחב טעמא התם משום דהוי מפרק כלאחר יד, ולדידי קשיא דמ"מ במפרק כלאחר יד איסורא דרבנן מיהא איכא, וי"מ דמסתכן דהכא לאו דוקא אלא מצטער מחמת חליו כי הך דהתם ותרווייהו בחולה שאין בו סכנה:

**רמב"ם הלכות שבת פרק כא**

הלכה כב

אוכל אדם אוכלין ומשקין שדרך הבריאים לאכלן ולשתותן כגון הכסבר והכשות והאזוב אף על פי שהן מרפאין ואכלן כדי להתרפאות בהם מותר הואיל והם מאכל בריאים, שמה חלתית מקודם השבת והרי הוא שותה והולך מותר לשתותו בשבת [אפילו] במקומות [שלא] [שנהגו] [נהגו] הבריאים לשתות החלתית, ושותין זיתום המצרי בכל מקום.

**רמב"ם הלכות שבת פרק כב**

הלכה ז

אין שורין את החלתית בין בפושרין בין בצונן אבל שורה אותו בתוך החומץ, ואם שתהו ביום חמישי וששי הרי זה שורה בשבת בצונן ומניחו בחמה עד שיחם ושותה, כדי שלא יחלה אם פסק מלשתות.

**מגיד משנה הלכות שבת פרק כא הלכה כב**

[כב] שתה חלתית מקודם השבת וכו'. ושותין זיתום המצרי בכ"מ. כך היא הנוסחא האמיתית בדברי רבינו והטעם שכיין שהתחיל אם יפסוק ולא ישתה בשבת יחלה ומבואר זה פרק כ"ב והדין מבואר פ' תולין (שבת ק"מ) בגמרא...

**שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכא**

סעיף יח

אין שורין את החלתית לא בפושרין ולא בצוננין, \* שדרך (עא) לשרותו לרפואה; אבל נותנו לתוך החומץ ומטבל בו \* פתו. היה שרוי כו מאתמול, מותר (עב) לשרותו /לשתותו/ בשבת. ואם שתה ממנו יום חמישי ויום ששי וצריך לשתות גם בשבת, (עג) מותר, שכך הוא דרך רפואתו לשתותו (עד) שבעה ימים זה אחר זה, הילכך מותר לשרותו בצונן כז וליתן (עה) בחמה, מפני שהוא סכנה אם לא ישתה ממנו.

**מגן אברהם סימן שכא ס"ק כז**

כז (פמ"ג) וליתנו בחמה - ואי ליכא חמה אפי' באור שרי מפני הסכנה:

**משנה ברורה סימן שכא ס"ק עב**

(עב) לשרותו - צ"ל [צא] לשתותו והטעם דזהו מאכל קצת בריאים ולא מנכר מילתא שהוא לרפואה [עו"ש] ואם הוא במקום שאין מנהג בריאים כלל בזה משמע מהרמב"ם דאסור [א"ר]:  
(עד) שבעה ימים - צ"ל שלשה כדאיתא בגמרא [הגר"א ושא"א]:

**שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ג סימן נג**

בחולה שאין בו סכנה שהתחיל ליקח הרפואה בחול וצריך ליקח עשרה ימים רצופין אם יש מקום להתיר ליקח גם בשבת ג' אלול תשכ"ח. מע"כ ידידי הרה"ג מהר"ר אפרים גרינבלאט, שליט"א, בדבר חולה שאין בו סכנה באופן שאסור לו ליקח רפואה בשבת והתחיל לקחת בחול כדורי רפואה שנקראו פילן שצריך ליקחם לדברי הרופא משך עשרה ימים רצופין ואם יפסיק יום אחד לא תפעול הרפואה כלום אם מותר ליקח בשבת, **הנה לכאורה לא מובן צד ספק ההיתר בזה אלא דאולי מצד הפסדו הגדול בחולי זה שלא יוכל להרפא בדרך הטבע מצטער ביותר בשביל זה שלכן אולי יתחשב כמיחוש שמצטער טובא** שנזכר ברמ"א /או"ח/ סימן שכ"ח סעיף י"ז, אבל הא אין הטעם מצד הצער אלא משום שנחלה כל גופו מצד הצער מחמת שאינו יכול לסבול הצער, ולא מצד צער בעלמא שמצטער על מה שלא יתרפא אף שזה לאינש צער גדול אין להתיר. ואם הוא איש כזה שמחמת שלהתרפא בהפילן צריך עשרה ימים רצופין שא"א בלא שיקח גם בשבת לא יוכל להתרפא יחלה מצד זה בחולשת העצבים שקורין נערוון שיהיה חשש להמחלה שנקרא נערוון ברעק דאן (Nervous Break Down) הוא ודאי בדין מיחוש שמצטער כל גופו שיש להתיר שיקח בשינוי קצת השייך לשנות גם ברפואת לקיחת הפילן אף שלא שייך שינוי בהבליעה, דהוא כהסברא השלישית שם, ואם א"א בשינוי יש להתיר גם בלא שינוי כשיטה ראשונה שם, **אבל אין מצוי אנשים כאלו ובסתם בני אדם יש לאסור.**

חולה שמותר ליקח רפואה בשבת ויש לו גם מיחוש וחולי שלמחלה זו היה אסור ליקח רפואות אם הותר לו גם ליקח הרפואה להמיחוש.

ובחולה שמותר לקחת רפואה בשבת ויש לו גם מיחוש וחולי כזה שאסור בשביל מחלה זו לקחת רפואה, אם מכיון שהותר לו לקחת רפואה בשביל המחלה הותר לו גם ליקח הרפואה בשביל המיחוש והחולי שהיה אסור בשבילו או שלא הותר, **מסתבר שאסור אף שלא ידוע לי ראייה ע"ז, דאין טעם להתירו**, דהא צריך מלאכה אחרת בשביל הרפואה דהמיחוש ויש לחוש לשחיקת סממנים והבשול וההוצאה לרה"ר שבשביל רפואה זו שצריכים ביחוד והוא ממילא בכלל הגזירה. אך אם בשביל המיחוש א"צ לרפואה אחרת רק ליקח יותר מרפואה זו עצמה, יש מקום להתיר דאולי לא שייך כל כך גזירה שמא ירבה דלא מצוי זה כ"כ שנגזור בזה, ובכלל איסור דלקיחת רפואה שהוא בשביל שחיקת סממנים וכדומה שהוא ביחוד בשביל רפואה זו ליכא כיון שבזו לא יצטרך אלא להרבות וגזירה חדשה כיון שלא מצוי אולי לא גזרי ולכן אם מצטער הרבה יש להקל. והנני ידידו, משה פיינשטיין.

**שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן קא**

(ג)...ואף למה שכתבתי בתשובה שאפשר שלא התירה תורה אלא לרפואות, **פשוט שגם ליקח סמי רפואות כשהוא בריא כדי לעכב חלאים המצוין לבא**, והרי גדולה מזה מצינו בשבת דף ס"ו ע"ב באבן תקומה שיכולה אשה לצאת בשבת אף לאשה שלא הפילה מעולם אף כשעדיין לא נתעברה כשהיא חוששת אף שאין לה שום טעם לחשוש, וכ"ש להתיר רפואות שאלו שחוששין שלא יחלו גם זה נחשב כחולה ומותר.

**שמירת שבת כהלכתה פרק לד סעיף יז אות עז-עח**

מי שחייב ע"פ פקודת הרופא לקחת תרופות במשך כמה ימים רצופים, ושבת ביניהם, יש מקילין לקחתן גם בשבת (עז). ולדעה זו מותר אדם להמשיך בלקיחת תרופות, גם אחרי שנתרפא, כדי שלא יחלה עוד (עח).

(עז)...ושמעתי מהגרש"ז אוערבך זצ"ל דרך אם עצם איחור הרפואה תגרום לו נזק, או אם התחיל לפני שבת וההפסקה תגרום לו נזק, או שהרפואה היא רק בשמונה ימים רצופים אשר מוכרח להיות שבת ביניהם, כי אז מותר...